

Danilo és Kiš

Előkerültek a sajtécédulák. Töredékek, karcolatok, telefonszámlák és életrajzok. A fiókok mélyén rejtőzködő papírcafatok és emlékkacatok, a levetett ruhák szekrényekben bujkáló foszlányai.

Kortársak emlékeztek a minap Danilóra és Kišre. Eörsi kedvesen mesélt, a precíz Konrád felolvasást tartott. Danilót régi rádiófelvétel idézte. A hang rekedtes, a technika csúfondáros, mint egykor az író maga. Kántor és kórus dalolta — úgymond a szellemi környezetrajz részeként, no meg a hangulat okán — a közeg kedvelt chaszid és pravoszláv énekeit.

Ezen az estén elénk top pant a rosszlányokkal konyakozó utazó, a házigazdától pénzt kérő vendég. Írótalálkozók frontembere és a protokollfőnökök réme telepedett közénk. S újra meg-elevenedett a beteg ember, aki — csupán az asszonyok megnyugtató végett — Béres-cseppeket rendel Esterházytól.

A művek is szót kaptak ezen az estén. Tolmácsolták, szavalták, suttogták őket. Danilo Kiš írásait, ezeket a nehézkes, ám korhű történeteket. Úgy tetszett — talán épp a sajtécéduláknak köszönhetően —, hogy a hátborzongató, de regénnyé soha össze nem álló anekdotafüzérek (itt és most) nyakigláb novel-lákká nőttek.

Danilo és Kiš. Az egyiket montenegrói anya szülte, és az apja zsidó volt. A másik a szerbek nyelvén írt, és magyarul társalgott. Danilo Szabadkán látta meg a napvilágot. Kiš Párizsban élt, és jugoszláv volt. Ráadásul író.

Faragó József